

Když chybí jedna postel

V městečku se měl konat koncert známé beatové kapely, na jejímž jméně v tomto případě nezáleží, jen tolik je třeba říci, že kapela hrávala dlouho do noci a byla ochotna přidat vždy ještě několik kousků, pokud se zdálo, že obecenstvo jinak neodejde z hlediště.

Maxmilián měl tenhle druh muziky rád, hrál sám na flétnu, na trubku, na kytaru a docela obstojně i na elektronické varhany. Hrával nějakou dobu i v místní kapele a nechal hrát, jen protože se kapela rozpadla. Mezi muzikanty měl i několik dobrých přátel, a jelikož v městečku byly pouze dva hotely, které byly v den koncertu naprosto obsazené, pozval tři z přátel do svého dvoupokojového panelákového bytu s tím, že v obývacím pokoji je nepoužívaný rozkládací gauč a pro třetího hosta měl připravenou nafukovací matraci a spací pytel.

Společně tedy navštívili koncert, který, protože se spustil hustý déšť, tentokrát skončil už před půlnocí, a vrátili se všichni k Maxmiliánovi domů mírně ohlušení a hodně unavení. Vypili ještě láhev dobrého chilského merlotu, jeho hosté si postěžovali, že se při zvaní soustředil tak výhradně na přátele a opomněl přítelkyně. Pak Maxmilián rozložil gauč, nafoukl matraci a přinesl deky. Právě když se v koupelně chystal svlékat, zazvonil telefon.

„Omlouvám se, Maxi, že volám takhle nevhodně,“ i po letech poznal hlas své bývalé ženy, „ale jsem v takové nepříjemné situaci. Tady není k sehnání nocleh, mám tu sice auto, cos mi kdysi velkomyslně přenechal, jenže jsem se maličko napila a chytli mě hned, jak jsem kousek popojela. Vysvětlovala jsem jim, že jsem chtěla v autě přespat, jen zajet za roh, kde bylo větší ticho, ale ti debilové mě nechali zamknout auto a pak mi sebrali klíče.“

„Dobře, Klárko,“ řekl, „mám tu trochu plno, ale přijď.“

„Jestli tam máš zase nějakou svou novou, a já bych vám překážela, tak mi to klidně řekni. Lehnu si někde do trávy.“

„Nemám tu žádnou,“ řekl, „a venku,“ koukl z okna, „pořád lije. Takže přijď, jestli ještě trefíš.“

Volala zřejmě zpoza rohu, protože přišla dřív, než si stačil rozmyslet, co si s ní počne.

Vypadala promočená, stíny pod očima se jí rozplizly a z rudě narezlých vlasů, které kdysi obdivoval, jí odkapávala voda. Uvědomil si, že zestárla, a v jejím obličejí rozeznal počínající se vrásky. V duchu spočítal její věk. Deset let spolu, pět let od sebe, do čtyřicítky jí chyběly sotva dva roky.

„Nebudu tě vůbec obtěžovat,“ oznámila ještě ve dveřích. „Lehnu si v pokoji na gauč nebo třeba na zem a vypadnu, ještě než se vzbudíš.“

„Neobtěžuješ mě,“ řekl, „nikdy jsi mě neobtěžovala. Jenom pokoj je plný chlapů. Tedy pro tebe úplně cizích chlapů a na zemi tě přece spát nenechám.“

„Jestli ti chlapi mají sukně, klidně mi to řekni, a já zase vypadnu. Můžu přespat na schodech.“

„To by nebylo pohodlné. Chlapy ti můžu představit, pokud chceš.“

„Ne,“ řekla, „nejsem zvědavá na tvé kamarády, a vůbec na nic, co se tě týká. Navíc na nikoho nemám náladu. Ti policajští debilové mě trochu rozhodili.“

„Dobře, mám tu už jedinou volnou postel. Tedy tu, co jsme na ní spolu líhávali, pokud si ještě vzpomínáš.“

„Jistě,“ řekla, „na tý posteli jsi jich vystřídal víc.“

„To není v tuhle chvíli důležité, ale je to jediná postel, která tu ještě zbývá volná.“

„Dobře,“ souhlasila, „ale kde budeš spát ty?“

„No, na schodech ne, na zemi taky ne. Zbývá právě jen ta jediná postel. Vždycky jsme se na ni vešli oba.“

„To jako myslíš, že jsem přišla, abych s tebou spala?“

„Ne se mnou,“ opravil ji, „jen vedle mě, jestli ti to nebude příliš vadit.“

Chvíli váhala. „Pokud na mě nebudeš šahat.“

Z pokoje vyšel jeden z jeho přátel, byl jenom v trenýrkách. Překvapeně zíral na promoklou ženu, pak ukázal na koupelnu a zeptal se: „Je tam volno?“

„Zatím to tak vypadá.“ Znovu se obrátil ke Kláře. „Nikdy jsem nedělal nic proti tvé vůli.“

„Jsi nestydatý lhář,“ řekla. „Dělal jsi všechno proti mé vůli. Anebo ty děvky sis vodil domů, abys mi vyhověl?“

„Nebyla to děvka,“ řekl, „a stalo se to jenom jednou. Ale nikdy jsem se tě ani nedotkl, když jsi nechtěla.“

„Nechtěla jsem, protože z tebe čpěl pach těch tvých holek, co byly z tebe celý pryč, když jsi jim zapreludoval něco, co se ti vylíhlo v tvém posedlým mozku.“

„Teď ze mě nečpí nic, dokonce ani vodka, jako teď z tebe.“

„Jsi hulvát. Nevím, co mě to napadlo, že jsem ti volala.“

Jeho přítel v trenýrkách vyšel z koupelny a oznámil: „Je tu zase volno.“

„Tak běž,“ vyzval ji Maxmilián, „máš nohy postříkané od bláta. Já zatím povlíknu peřiny, aby ti z nich nic nečpělo.“

Chvíli stála bez hnutí, pak, aniž cokoliv řekla, aniž na něj pohlédla, vešla do koupelny; slyšel, jak za ní zaklapl zámek.

Šel povlíkat peřiny. Ložnice byla malinká, kromě široké postele, kterou tehdy dal dělat na objednávku, tu stála jenom skříň, židle, na niž odkládal či spíše odhazoval večer svoje svršky, na stěně viselo jedno jediné zátiší s různými, které namaloval jeho strýc. Vlastně se za těch pět let, kdy tu Klára ještě jako jeho žena spala, vůbec nic nezměnilo.

Nahlédla pootevřenými dveřmi a špitla. „Mám na sobě všechno mokré. Myslíš, že bys měl nějaké zbytečné tričko?“

Vytáhl ze skříně balík triček. „Vyber si. Některý snad budou čisté.“

Pokusila se nalézt to nejdelší, byla drobnější než on, když vstoupila, tričko na ní viselo jako na hadrošovi. „Obrát se,“ požádala. A dodala: „Prosím.“

Zalezla kvapně pod pokrývku. „Ty máš jen jednu deku?“ zeptala se.

„Dvě deky a spacák jsem půjčil kamarádům. Mám jim je sebrat?“

„Ne, ale nechci s tebou ležet pod jednou dekou, to si radši lehnu na tu podlahu.“

„Dobře, přikreju se prostěradlem.“ Vyhrabal ze skříně poslední prostěradlo. Bylo temně červené, barvou mu připomínalo zaschlou krev. „Tohle jsi kupovala ještě ty,“

uvědomil si s překvapením. Skrčil se pod krvavou látku a zeptal se: „Teď už jsi spokojená?“

„Promiň,“ řekla. „Nemám právo tě sekýrovat, když jsem tě takhle přepadla. Dobrou noc.“

Ležela vedle něho. Přemítal, co by udělala, kdyby se jí dotkl, kdyby ji třeba jen pohladil po mokrých vlasech. Nejspíš by ucukla. Nikdy mu neodpustila, že jí byl nevěrný. Mohl se jí ovšem dotknout, až usne. Pokud má ještě takový spánek, jako mívala před lety. Tehdy, když usnula, nebyla k probuzení. Několikrát se o to pokoušel, když dostal chuť se s ní uprostřed noci milovat, ale nepodařilo se mu ji vzbudit. Když ji zlehounka laskal, jen ze spaní tiše vzdychala a on mohl do ní nepozorovaně vstoupit. Někdy přitom napůl procitla a zeptala se: „Co to se mnou děláš?“ A on odpověděl: „Nic. Spi. Něco se ti zdálo.“ Jenže ona už jeho slova nevnímala, protože zase upadla do spánku.

Přemítal, jestli touží se jí dotknout nebo se s ní dokonce milovat, ale kupodivu k ní necítil nic víc, než co by cítil ke kterékoliv ženě, která by se shodou okolností takhle nečekaně ocitla vedle něho.

Z ničeho nic se ozvala: „Oženil ses znovu?“

„Ne.“

„Promiň, já vím, že dneska se tomu říká: přítelkyně. Ušetří se tím lapálie při rozvodu. Nemusíš mi vůbec nic vysvětlovat. Vlastně mě to ani nezajímá.“

„Nemám zrovna žádnou přítelkyni. Zato ty ses vdala. Někdo mi to o tobě říkal.“

„Vdala jsem se. Myslíš, že jsem měla celých pět let po tobě truchlit?“

„Ne,“ řekl. „Udělala jsi dobře, že ses vdala. Určitě za někoho lepšího, než jsem byl já.“

„K tomu nebylo tolik zapotřebí.“

Ten rozhovor ho unavoval. Připomínal mu předehtu davných hádek. Teď nemělo žádný smysl se přít. Skončili to spolu, proč by si měli něco vyčítat? Tehdy před pěti lety si nějaký čas vyčítal, že jí ublížil, a byl ochoten to nějak napravit. Dokonce se k ní vrátit, kdyby o to projevila zájem. Koupil jí aspoň za všechny ušetřené peníze byt a měl pocit, že tím aspoň něco napravil, pokud měl vůbec co napravovat. Lidé se scházejí a zase rozcházejí, což můžou dělat, dokud k tomu mají dost síly, rozhodnosti a života v sobě.

Najednou řekla: „Byla bych ti odpustila, žes mě podváděl s takovou kozou, nejvíc se mě dotklo, žes se mnou nechtěl mít dítě.“

Tenhle výrok ho ohromil. „Dítě jsi nechtěla ty,“ namítl. „Tvrdila jsi, že nejdřív musíš dokončit studia.“

„Ale tys mě vůbec nepřemlouval. Nechtěl ses ke mně vázat.“

„Dobře, když myslíš. Můžeš mít dítě teď, když ses dobře vdala.“

Neodpověděla. Dýchala hluboce. Snad konečně usnula.

Zavřel také oči. Měl chuť se jí dotknout. Najednou mu připadlo, že oněch pět let nebylo, trochu se před několika dny pohádali a teď zase leží spolu.

Najednou se vedle něho ozvaly vzlyky.

Mlčel. Občas se stávalo, že na ni dosedl smutek a pak bezustání vzlykala, jako by ji někdo odsoudil k doživotnímu pláči.

Konečně se zeptal. „Co se ti stalo?“

„Nic,“ vzlykla. „Neptej se mě. Tobě do toho nic není. A taky ti na tom vůbec nezáleží!“

Zřejmě ji jeho blízkost rozrušovala. Napadlo ho, že by mohl vstát a i se svým prostěradlem se uchýlit vedle, ještě by se někam na podlahu vtěsnal.

„Nejde to,“ vzlykla. „On nemůže. Doktor řekl, že nadejde je tak jedna k tisíci.“

Chvilí nechápal, o čem mluví. Ale mluvila zřejmě o dítěti. „Je nemocný?“ zeptal se hloupě.

„Co se ptáš!“ utrhla se uprostřed pláče. „Tebe se to netýká.“

„Je mi to líto,“ řekl.

„Ne,“ řekla, „tys se mnou nikdy neměl slitování. Myslel jsi vždycky jenom na sebe.“

Pokusil se ji pohladit po vlasech.

„Nešahej na mě,“ zaječela tak, že to muselo být slyšet v sousedním pokoji.

„Možná jsem byl sobec,“ řekl, „taky jsem byl hlupák. Ale měl jsem tě rád. A teď už spi.“

„Dobře,“ řekla. „Je to hezký, že jsi mě nevyhnal zpátky do deště.“

Utišila se, už jenom občas slabě vzlykla a pak úplně zmlkla.

Snažil se vzpomenout si, jestli skutečně s ní odmítal počít dítě. Snažil se vzpomenout si, jestli o tom vůbec někdy mluvili. Vytanulo mu několik míst, kde spolu pobývali. V jihočeském hotýlku, kde se večer dívala z okna a on se k ní tiše přikradl a objal ji a milovali se ve stoje, zatímco kousek pod nimi dupali noční chodci. Dostali se spolu až do Mexika a tam v jakémsi pokoji, kde neměli klimatizaci, se milovali zbroceni potem. A také v síti napnuté mezi dvěma ořešáky, které na ně strásaly podzimní listy, to bylo v zahradě vilky na Baltu. Je pravda, že byl opatrný, nechtěl, aby otěhotněla. Ale nikdy spolu

nemluvili o tom, že by chtěli, že by měli počít dítě. Na to přece byli oba ještě příliš mladí. A ona studovala, i když její studia ho nezajímala, protože se týkala strojů, nikoliv lidí anebo aspoň projevů jejich ducha. Pokud stroje nejsou projevem lidského ducha tak, jako třeba hudba.

Žena vedle něho hlasitě oddychovala. „Kláro,“ oslovil ji tiše.

Neslyšela ho, upadla do svého spánku, v němž jako by stanula na hranici nebytí.

Naklonil se nad ni a v slabém světle pouliční lucerny pozoroval tvář, kterou tak dobře znal. Pokud čas na ní vyryl změny, šero je setřelo. Náhle jako by zaslechl jakousi dávnou melodii. Snažil se ji nějak přesněji zachytit, ale rychle se rozplývala – zůstala po ní jen neurčitá lítost, vědomí, že jí cosi zůstal dlužen, cosi nevratného a nenapravitelného.

Políbil ji aspoň.

Když se ráno probudil, postel vedle něho byla prázdná. Prošel bytem, v sousední místnosti jeho kamarádi ještě spali, ale jeho bývalá žena zmizela.

Škoda, řekl si, mohli jsme spolu zase jednou posnídat, a šel do maličké kuchyňky, aby si uvařil kávu.

Asi za šest týdnů ho brzy ráno vzbudil telefon. „Promiň, že tě ruším, ale napadlo mi, že jsem ti ani nepoděkovala za to, že jsi mi poskytl přístřešek,“ poznal hlas své bývalé ženy.

„Mělas na něj právo,“ řekl rozespale. „Býval to přece taky tvůj domov.“

„To je jedno, co bývalo, co bylo, co se kdy stalo,“ řekla rychle. „Chtěla jsem ti jen povědět, když jsme o tom tehdy začali..., já vím, že tobě to bude jedno, že se tě to

netýká...“ Zarazila se a pak přece jen řekla: „Čekám dítě. Nakonec se to podařilo.“

Chtěl jí poblahopřát a dodat, že nemusí být tak úplně jedno, co se kdy stalo, a mýlí se, když si myslí, že se ho to vůbec netýká, ale vtom přístroj oněměl, ukončila hovor, nestála o cokoliv, co by jí řekl. Vlastně to bylo dobře.

Takže dítě se snad přece jen narodí. Strčil přístroj do kapsy a šel si uvařit kávu.

(2009)

Nabídka

Pozvala mě moje o deset let starší sestřenice Eliška na oslavu svých čtyřicátin. Byla tam celá naše rodina, která čítá osmnáct členů, a ještě devět Eliščiných kolegů a kolegyň. Jedli jsme chlebíčky, pili jsme víno a hodně mluvili, takže tam byl větší hluk než ve škole o přestávce. Všimla jsem si, že jeden z Eliščiných kolegů mě upřeně pozoruje. Obvykle nemám ráda, když si mě kdokoliv všímá, ale pohled toho člověka mě zvláštním způsobem rozechvíval, kromě toho to byl velmi hezký chlap.

Požádala jsem Elišku, aby mě představila. Měl trochu starodávné jméno – Jaromír, a když mi podával ruku, všimla jsem si, že stejně jako já má oči, o kterých se říká, že jsou nebeské – taky měl ruku až po zápěstí porostlou chlupy, tak jsem si, když jsem byla malá, představovala d'ábelský hnát.

Chvilíčku jsme spolu mluvili. Oslovoval mě: slečno Evo. Řekl mi, že učí tělocvik a dějepis, hraje tenis a také leze na hory, ale to jen amatérsky. Co jsem mu řekla já, si nedokážu vybavit, protože jsem upadla do podivného vytržení, v němž jsem samu sebe nevnímala. Pak mě někdo z rodiny odvedl a už jsem s tím člověkem nepromluvila, dokonce se na něj ani nepodívala, anebo snad přece jen, protože jsem vnímala, že celou dobu kouká jenom na mě.

Když jsem po půlnoci přijela domů, pohled toho člověka na mě pořád lpěl, a jak jsem usínala, anebo už to snad bylo v polosnu, jsem se poddala pocitu, že mě objímá, a pak už v naprostém snu mě nesl ve svém ďábelském náručí po jakési temné lesní cestě a já vykřikla v náhlé rozkoši.

Druhý den jsem zavolala Elišce, abych jí poděkovala za hezký večer, a přitom jsem se zeptala na toho jejího kolegu. Zasmála se a řekla, že to je zajímavé: on jí před chvílí volal a ptal se zase na mě. Pak mi pověděla, že Jaromír je idolem všech jejích kolegyně, ať svobodných nebo vdaných, ale on to snad ani nevnímá. Před rokem mu totiž zemřela žena, kterou zřejmě hodně miloval, a ta láska k mrtvé ho obepíná jako neprostupná hradba. „Třeba zrovna ty ji prolomíš.“ A dodala, že by mi to neradila, protože on má dvě malé děti, a znovu se zasmála.

Celý den v kanceláři, i když jsem klienty nijak neodbývala, jsem měla podivný pocit očekávání. Byla jsem v životě už třikrát zamilovaná, ale nepamatovala jsem se, že bych kdy měla tak naléhavý pocit napjatého očekávání. Jenže, na co jsem vlastně čekala? Byl to úplně nepatřičný pocit a samu sebe jsem přesvědčovala, že to přejde.

Ten pocit nepřešel ani třetí den. Musela jsem si připustit, že spíše sílí. Čekala jsem na toho divného člověka s chlupatýma rukama a neďábelskýma očima, které jako by si vypůjčil ode mě.

Čtvrtého dne k večeru u mě zazvonil. Tiskl zvonek o něco déle, než bývá zvykem u cizích dveří. Když jsem otevřela, podal mi kytici růží o nadměrném počtu květů.

Pozvala jsem ho dovnitř a on tedy vstoupil, odmítl se posadit a řekl, že to může znít podivně, ale přišel mě požádat, abych si ho vzala.

Dodal ještě, že v okamžiku, kdy mě uviděl, jako by náhle vystoupil z temnoty, která ho obklíčila poté, co jeho žena zemřela. Nemá pro ten pocit vysvětlení, ale vždycky tvrdil, že city i vztahy patří k tomu nejméně vysvětlitelnému a nejméně uvěřitelnému. Také tvrdil, že když jsme toho jediného večera spolu mluvili, použila jsem o sobě zvláštní, neobvyklé slovo „měsíčníanka“, a to slovo o sobě používala i jeho žena. „Pro mě to znělo,“ prohlásil, „jako vzkaz od ní, že vy jste ta, kterou budu milovat až do konce života.“ Pak přede mnou poklekl a prosil, ať ho neodmítám.

Byla jsem ohromená. Zmohla jsem se pouze na to, že jsem mu přikázala, ať ihned vstane. Pak jsem řekla, že přece potřebuju čas na rozmyšlení, ať za týden přijde, anebo radši ať zavolá, a dala jsem mu svoje číslo.

Vstal tedy, a najednou jako bychom nevěděli, co máme dělat.

Vzala jsem tedy z poličky vázu a šla do ní napustit vodu.

Řekl, že mi děkuje za naději a zavolá mi.

Odešel, a já si sedla do křesla a civěla na kytici ve váze. Nebyla jsem s to na nic určitého myslet, dokonce ani nic dělat. Slovo měsíčníanka jsem určitě nepoužila, nemám ve zvyku vymýšlet si nová slova.

Nikdy jsem nevěřila, že by se člověk mohl zamilovat na první pohled, dokonce jsem byla vždycky přesvědčená, že já se vůbec nikdy nedokážu opravdově zamilovat. V minulosti, na kterou nemám ve zvyku vzpomínat, jsem se mohla dvakrát vdát, ale moje povolání mě naučilo před každou transakcí vážit klady a zápory jejího důsledku. Sňatek, jak jsem byla přesvědčená, obvykle přinese víc starostí než uspokojení. Nakonec jsem se k takovému

kroku ani v jednom z obou případů neodhodlala. A teď? Nemohlo přece jít o lásku, toho člověka jsem neznala, nikdy jsme se jeden druhého ani nedotkli, pokud nebudu počítat ten jediný stisk ruky, když nás moje sestřenice představovala. Přece nemůžu přisvědčit téhle bláznivé a nesmyslné nabídce. Ale zároveň jsem vnímala, že něco nepojmenovatelného, něco, o čem jsem až doteď neměla tušení, ve mně čeká na jeho zavolání. Budu čekat, i když nevím, co mu odpovím.

Nezavolal.

Opravdu jsem čekala, dokonce dýl než týden. Čekala jsem měsíc. Čekala jsem dýl než měsíc. Pak už to nebylo čekání, jen jakýsi neurčitý pocit: zklamání anebo vyprázdňenosti. Dokonce mě napadlo, že ztratil to moje číslo, ale věděla jsem, že se jen utěšuju; i kdyby je ztratil, mohl by přece přijít.

Po čase, když jsem navštívila svoji sestřenici, sama se mi o něm zmínila. Oženil se s jednou její kolegyní. A dodala, že podle ní to byl sňatek víc ze zoufalství než z lásky. Má přece dvě děti a někdo se o ně musí starat.

Jeho jsem brzy nato potkala, bylo to docela nečekaně u východu z metra. Zastavili jsme se a mě nenapadlo nic jiného než se zeptat: „Proč jste mi tehdy nezavolal?“

Začal vysvětlovat, že mu to připadlo jako šílenství, do kterého zcela nepatřičně zatáhl i mě, vždyť mi ani neřekl, že má děti. Měl pocit, že nemá právo, a přitom celou dobu čekal, jestli se neozvu já. A nikdy na mě nepřestal myslet ani po mně toužit.

Neřekla jsem už ani slovo, protože všechno o jeho nabídce jsem mu pověděla tou svou otázkou.

(2011)